

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมา

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคนให้มีความเจริญงอกงามทั้งด้านความรู้ ความคิดสติปัญญา คุณธรรม ความดีงาม มีความสามารถที่จะทำงาน และคิดวิเคราะห์ได้อย่างถูกต้อง สามารถเรียนรู้ แสวงหาความรู้ ตลอดจนใช้ความรู้อย่างสร้างสรรค์ มีสุขภาพร่างกายและจิตใจสมบูรณ์แข็งแรงประกอบอาชีพได้ รู้จักชีวิต เข้าใจสังคมและสิ่งแวดล้อมที่อาศัยอยู่ สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมที่กำลังเปลี่ยนแปลงได้อย่างรวดเร็ว การศึกษาสามารถเกื้อหนุนการพัฒนาประเทศได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทุกด้านของประเทศและสอดคล้องกับอุดมการณ์ในการจัดการศึกษา คือให้มีการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อให้สังคมไทยเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ การศึกษาที่สร้างคุณภาพชีวิตและอยู่ในสังคมบูรณาการอย่างสมดุลระหว่างปัญญาธรรม คุณธรรม และวัฒนธรรม เป็นการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อคนไทยทั้งปวง (สุนน อมรวิวัฒน์. 2550 : 146)

ทั้งนี้การสร้างเศรษฐกิจให้เกิดขึ้นในสังคมไทยอย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน ควรสร้างรากฐานที่แข็งแรงด้านการศึกษา เพื่อให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อไปได้ในอนาคต โดยเฉพาะประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ ซึ่งจะส่งผลต่อการเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจของอุตสาหกรรม จึงจำเป็นต้องพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความพร้อมเพื่อผลักดันให้ไทยมีบทบาทนำในเวทีระหว่างประเทศในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และสามารถแข่งขันกับนานาประเทศในเวทีโลกได้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2555 : คำนำ) ทั้งนี้มีปัจจัยหลายประการและปัจจัยสำคัญที่จะทำให้การพัฒนาประเทศบังเกิดผลตามความต้องการ คือ การบริหารงานวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษา จะต้องให้ความสำคัญกับภารกิจหลักตามกฎหมาย การศึกษา ความหมาย ขอบข่าย ขั้นตอน หลักการบริหาร ตลอดจนบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารในการบริหารงานวิชาการ เพื่อจะได้นำไปใช้ให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการในสถานศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ งานวิชาการเป็นงานหลักถือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการ ไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผล ประเมินผล รวมทั้งการวัดปัจจัย

เงื่อนไขการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีคุณภาพ งานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษา ไม่ว่าสถานศึกษาจะเป็นประเภทใด มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ เนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดโปรแกรมการศึกษา และการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นหัวใจของสถานศึกษาและเกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรทุกระดับของสถานศึกษา ซึ่งอาจจะเกี่ยวข้องทางตรงหรือทางอ้อมก็อยู่ที่ลักษณะของงานนั้น การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษา และเป็นส่วนที่ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญ ส่งเสริมสนับสนุนให้งานวิชาการดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร (รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. 2555 : 28)

ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นตัวขับเคลื่อนในการทำงานพัฒนางานในสถานศึกษาให้ก้าวไปข้างหน้า หรือหยุดอยู่กับที่ก็ขึ้นอยู่กับผู้บริหารสถานศึกษาเป็นสำคัญอย่างยิ่งในการทำงานผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีสมรรถนะหลักในการบริหารจัดการองค์กรให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผู้บริหารสถานศึกษาไม่เพียงแต่มุ่งเน้นแต่ผลงานด้านการบริหารงานภายในโรงเรียนให้ดีเด่นเพียงอย่างเดียว แต่ต้องมองบุคลากรภายในองค์กรของตนเองว่าเป็นเช่นไรมีความสุขในการทำงานหรือไม่อย่างไร ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานมีมากหรือน้อยเพียงใด ตัวผู้บริหารไปสร้างภาวะกดดันให้กับครูหรือไม่ ซึ่งเป็นหน้าที่ที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องสังเกตเห็นทุกเรื่องเพราะสมรรถนะหลักอยู่ภายในตัวของผู้บริหารสถานศึกษา (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2553 : 3)

ในปัจจุบันสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาท และความสำคัญต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรและองค์กรทุกประเภท กล่าวคือ ช่วยสนับสนุนวิสัยทัศน์ ภารกิจ และกลยุทธ์ขององค์กรได้ รวมทั้งสามารถใช้เป็นกรอบในการสร้างวัฒนธรรมองค์กร และใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารงานด้านทรัพยากรมนุษย์ เช่น ในการคัดเลือกบุคคลเข้าทำงาน การพัฒนาฝึกอบรม การเลื่อนระดับ ปรับตำแหน่งงานการโยกย้ายตำแหน่งหน้าทำงาน การประเมินผล การปฏิบัติงานและการบริหารผลตอบแทน เป็นต้น ซึ่งสมรรถนะมีบทบาทและความสำคัญต่อการจัดการศึกษาและสถานศึกษาถือเป็นหน่วยงานที่สำคัญที่สุด ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษา และกำหนดทิศทางความสำเร็จของสถานศึกษาให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อการประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต อีกทั้งผู้บริหารสถานศึกษาเป็นตำแหน่งที่มีวิทยฐานะและมีค่าตอบแทนวิทยฐานะ อีกทั้งยังเป็นตำแหน่งที่ได้รับการยอมรับจากบุคคลทั้งภายในและ

ภายนอกสังคม ดังนั้นการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียนจะประสบผลสำเร็จ หรือบรรลุตามวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลสูงสุดได้หรือไม่ ต้องอาศัยบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ รวมทั้งคุณลักษณะที่เหมาะสม ในการนำพาองค์กรพัฒนาไปในทิศทางที่เหมาะสม และทันต่อภาวะการเปลี่ยนแปลงของสังคมและโลกได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2556 : 55)

ทั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นเสาหลักที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อหน่วยงาน ผู้ได้บังคับบัญชาและผลงานอันเป็นส่วนร่วมบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับคุณภาพของสถานศึกษา รวมทั้งมีผลสะท้อนต่อผลงานและวิธีปฏิบัติงานของสถานศึกษาแต่ละแห่งเป็นอันมาก ในขณะที่เดียวกันการบริหารสถานศึกษาเป็นภารกิจหลักของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะต้องกำหนดแบบแผนวิธีการ และขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานไว้อย่างมีระบบเพราะถ้าระบบการบริหารงานไม่ดีจะกระทบกระเทือนต่อส่วนอื่น ๆ ของหน่วยงาน ผู้บริหารสถานศึกษาที่ดีต้องรู้จักเลือกวิธีการบริหารที่เหมาะสม และมีประสิทธิภาพ เพื่อจะให้งานนั้นบรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้ (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2553 : 6)

การจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน นับว่ามีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาของชาติเป็นอย่างมาก โดยได้ดำเนินการควบคู่กับการจัดการศึกษาของรัฐมาโดยตลอด มีสถานศึกษาเอกชนจำนวนไม่น้อยที่เป็นสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีคุณภาพสูง มีชื่อเสียงเป็นที่นิยมของพ่อแม่ผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานไปเรียน แต่ในขณะเดียวกันยังมีสถานศึกษาเอกชนเป็นจำนวนมากและด้อยคุณภาพ จึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารการศึกษาทั้งหลายต้องเร่งหามาตรการที่เหมาะสมเพื่อหาทางพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดีขึ้น การบริหารการศึกษาในสถานศึกษาเอกชนมีอิทธิพลอย่างมากต่อการศึกษาของนักเรียน แต่การบริหารจะมีประสิทธิภาพเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับผู้บริหาร ซึ่งได้แก่ ผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ ผู้อำนวยการ เป็นผู้มีภาระหน้าที่ในการบริหารสถานศึกษามีความใกล้ชิดกับครูและนักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นตัวจักรที่สำคัญที่จะทำให้การจัดการศึกษาของสถานศึกษาประสบความสำเร็จหรือความล้มเหลวลงได้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552 : 5) ดังนั้น สถานศึกษาเอกชนจำเป็นต้องพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาพัฒนาผู้เรียน โดยเฉพาะคุณภาพของผู้เรียนให้ได้มาตรฐานตามที่กฎหมายกำหนด จากสภาพในปัจจุบันของสมรรถนะของผู้บริหารไม่ว่าจะองค์การประเภทหรือระดับใดก็ตามจะต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรงจากผลที่เกิดจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี โลกข้อมูล ข่าวสาร การแข่งขันที่ไร้พรมแดน ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจและภาวะที่มีทรัพยากรจำกัด ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีการนำสมรรถนะต่างๆ เข้ามาใช้ในการบริหารงานให้เกิดประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด โดยผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มีความเป็นผู้นำ มีความสามารถในการสื่อสารที่

กระตุ้นให้บุคลากรในองค์กรได้ใช้ศักยภาพที่ดีทำงานให้เกิดผลสูงสุด สร้างพันธมิตรทั้งภายในและภายนอกองค์กร มีทักษะการบริหารงานเชิงกลยุทธ์ในรูปแบบต่าง ๆ ที่ก้าวทันกับ ยุคโลกาภิวัตน์

ตามที่สถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ได้รายงานผลการจัดการศึกษาในส่วนของปัญหาการจัดการศึกษาโดยภาพรวมสามารถจัดการศึกษา ระดับประถมศึกษาได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ แต่การพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพของนักเรียน ยังไม่สามารถสนองตอบความต้องการในกระบวนการพัฒนาคน ได้แก่ ความสามารถในการใช้ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ และภาษาอังกฤษ ซึ่งการจัดการเรียนการสอนในทักษะเหล่านี้นักเรียน ในสังกัดยังมีคุณภาพการศึกษาค่อนข้างต่ำ โดยรายงานผลการจัดการศึกษาไว้ว่า ปัจจัยที่ทำให้ การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควรเกิดจากสาเหตุสำคัญหลายประการ คือ จำนวนบุคลากรไม่เพียงพอ คุณภาพการบริหารงานวิชาการมีประสิทธิภาพต่ำ งบประมาณ บางสถานศึกษาไม่เพียงพอ กฎระเบียบไม่เอื้อต่อการบริหารจัดการ ขาดการนิเทศติดตามผล ขาดแนวปฏิบัติในด้านการประเมินผลงานวิชาการ ขาดการปรับปรุงและพัฒนาการสอนอย่างต่อเนื่อง และกระบวนการเรียนการสอนไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ทำให้ กระบวนการจัดทำพัฒนาหลักสูตรไม่ต่อเนื่อง ไม่มีการประเมินผลการใช้หลักสูตร ไม่นำผลการประเมินการใช้หลักสูตรไปพัฒนาหลักสูตรการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1. 2560 : 44) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิเชียร ยอดจักร์ (2555 : 103) ได้ศึกษา ซึ่งพบว่า ครูผู้สอนขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการพัฒนา หลักสูตร การจัดการเรียนรู้ตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียนเป็น ไปได้ยาก เพราะผู้เรียน มีความสนใจที่หลากหลายและแตกต่างกัน การจัดการเรียนการสอนไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ในแต่ละโรงเรียน ขาดสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย อุปกรณ์ไม่ครบ ไม่ได้นำอุปกรณ์มาใช้ในการเรียนการสอนจริง มีสื่อ วัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยีไม่เพียงพอ และไม่ทันสมัยเท่าที่ควร เอกสารที่ต้องกรอกในการวัดและประเมินผลมีมากเกินไป ทำให้เกิดการดำเนินงานที่ซ้ำซ้อนและสิ้นเปลือง การวัดและประเมินผลไม่หลากหลายไม่เน้นการวิเคราะห์โดยมากจะเน้นความรู้ความจำ

จากความสำคัญดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาสมรรถนะการบริหารงานวิชาการ ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชลบุรี เขต 1 จะได้ข้อค้นพบที่เป็นประโยชน์ เพื่อเป็นข้อมูลและแนวทางในการพัฒนากระบวนการ บริหารจัดการสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อคุณภาพ การจัดการศึกษาโดยตรง และคุณภาพนักเรียนในอนาคตที่จะเป็นกำลังหลักในการพัฒนา ประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้า โดยมุ่งหวังให้ผู้บริหารการศึกษาเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลง มีศักยภาพในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาระดับสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะการบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1
4. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์สมรรถนะการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1

ประโยชน์ของการวิจัย

ผลจากการวิจัยครั้งนี้จะเป็นข้อมูลพื้นฐานเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน ตลอดจนเป็นแนวทางสำหรับการวางแผนพัฒนาประสิทธิผลในการบริหารงานของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 รวมสถานศึกษาเอกชนในเขตอื่น ๆ และสถานศึกษาของรัฐให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาแต่ละแห่ง ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 1,713 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1. 2560 : 6)
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 347 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเทียบหากกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 607 - 610) และใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยใช้อำเภอเป็นชั้นของการสุ่ม หลังจากนั้นคัดเลือกครูของแต่ละเขตพื้นที่การศึกษาด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

1. **ตัวแปรพยากรณ์** ได้แก่ สมรรถนะการบริหารงานวิชาการผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 จำนวน 4 ด้าน คือ

- 1.1 ด้านบริหารจัดการการเรียนรู้
- 1.2 ด้านพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- 1.3 ด้านนิเทศการจัดการเรียนรู้สถานศึกษา
- 1.4 ด้านส่งเสริมให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้

2. **ตัวแปรเกณฑ์** ได้แก่ ประสิทธิภาพของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 จำนวน 4 ด้าน แบ่งเป็น ดังนี้

- 2.1 ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง
- 2.2 ด้านความสามารถในการพัฒนาเจตคติทางบวกของนักเรียน
- 2.3 ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา
- 2.4 ด้านความสามารถในการแก้ไขปัญหาภายในสถานศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยครั้งนี้ มีนิยามศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยดังต่อไปนี้

สมรรถนะ หมายถึง คุณลักษณะต่าง ๆ ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ตามความคิดเห็นของครู ประกอบด้วย ความรู้ความสามารถทักษะซึ่งแสดงออกด้วยวิถีคิดและพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ที่จะสามารถบริหารจัดการสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จตามประสิทธิผล ประกอบด้วย ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ด้านความสามารถในการพัฒนาเจตคติทางบวกของนักเรียน ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษาความสามารถ ในการแก้ไขปัญหาภายในสถานศึกษา

สมรรถนะการบริหารงานวิชาการ หมายถึง ทักษะหรือความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการภายในผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ตามความคิดเห็นของครู ใน 4 ด้าน ได้แก่

1. ด้านบริหารจัดการการเรียนรู้ หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริม สนับสนุน รวมทั้งอำนวยความสะดวกให้ครูได้จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้ การส่งเสริมให้

ครูผู้สอนใช้สื่อนวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้ ปลุกฝังให้ผู้เรียนรู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ส่งเสริมให้ครูวัดผลประเมินผลนักเรียนตามสภาพจริงอย่างหลากหลาย ส่งเสริมให้ครูนำผลการประเมิน ไปใช้ในการพัฒนานักเรียน

2. ด้านพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง ผู้บริหารมีความรู้ความสามารถความเข้าใจ การพัฒนาหลักสูตรและปรับปรุงหลักสูตรของสถานศึกษา จัดทำโครงสร้างหลักสูตร และสาระต่างๆ ที่กำหนดให้มีในหลักสูตรสถานศึกษา การนำหลักสูตรไปใช้ การบริหารจัดการการใช้หลักสูตร การนิเทศการใช้หลักสูตร การติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร การประเมินผลต้องประเมินการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจริงตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและสังคม หลักสูตรจะเคลื่อนไหวไม่หยุดนิ่งทันต่อเหตุการณ์

3. ด้านนิเทศการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการชี้แนะให้ความช่วยเหลือ และแนะนำครูในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น การบริหารวิชาการของสถานศึกษาเกิดประสิทธิภาพ ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องคำนึงถึงเงื่อนไขที่จะทำให้การจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประสบความสำเร็จ และต้องนำหลักการสำคัญในการนิเทศมาใช้ในการนิเทศการทำงานร่วมกันของบุคลากรทางการศึกษาที่จะพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้ร่วมงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ การนิเทศเป็นการค้นหาศักยภาพของครู กระตุ้นให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ในการหาแนวทางที่ดีที่สุดมาทำการสอนทำให้ครูทำงานดีขึ้น

4. ด้านส่งเสริมให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในการกระตุ้นให้ครูแสวงหาความรู้ใหม่ๆ ชี้นำและกระตุ้นให้ครูใช้กระบวนการวิจัยเป็นฐานในการปฏิรูปการศึกษา ศึกษาค้นคว้าทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนจัดให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนปฏิบัติงานวิจัยในชั้นเรียนอย่างเป็นระบบ ดำเนินการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู ผู้บริหารติดตามผลการทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดในการทำวิจัยในชั้นเรียน

การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การวางแผน ควบคุม กำกับ ติดตาม การนิเทศการจัดการผลิต การบำรุงรักษา ส่งเสริมอันเป็นกิจกรรมที่ปฏิบัติในขอบข่ายงานวิชาการ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประสิทธิผลของสถานศึกษา หมายถึง ความสำเร็จของสถานศึกษาที่สามารถทำหน้าที่ให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยใช้ความสามารถและประสบการณ์ของผู้บริหารในการดำเนินงาน เพื่อโน้มน้าวให้ผู้บังคับบัญชาปฏิบัติงานให้เกิดผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ มี 4 ด้าน ได้แก่

1. ด้านความสามารถผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในการบริหารงานในสถานศึกษา เพื่อให้เกิดผลบรรลุวัตถุประสงค์และเกิดประสิทธิผลสูงสุดต่อตัวผู้เรียนทั้งด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านอาคารสถานที่ ด้านบุคลากรและเทคโนโลยี เพื่อเอื้อให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับสูง

2. ด้านความสามารถในการพัฒนาเจตคติทางบวกของนักเรียน หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในด้านการดำเนินการอบรมสั่งสอน พัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่สมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจรวมถึงการมีคุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนทักษะความสามารถในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างเป็นสุข

3. ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาที่ร่วมกันพัฒนา ปรับเปลี่ยนการดำเนินงานด้านการบริหาร ด้านการเรียนการสอน ด้านหลักสูตร ด้านอุปกรณ์และเทคโนโลยี รวมทั้งด้านอาคารสถานที่เพื่อให้เกิดบรรยากาศทางวิชาการทางการเรียนรู้ เพื่อให้สถานศึกษามีความก้าวหน้าเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไป

4. ด้านความสามารถในการแก้ไขปัญหาภายในสถานศึกษา หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนร่วมมือร่วมใจกันในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ตลอดจนแก้ไขปัญหาความขัดแย้งของบุคลากรภายในสถานศึกษา ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความยุติธรรมสามารถเป็นที่ปรึกษาและสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและครูเพื่อให้การปฏิบัติงานดำเนินไปด้วยดี บรรลุตามวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคคลที่ทำหน้าที่บริหารสถานศึกษา ได้แก่ ผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1

ครู หมายถึง ผู้ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1

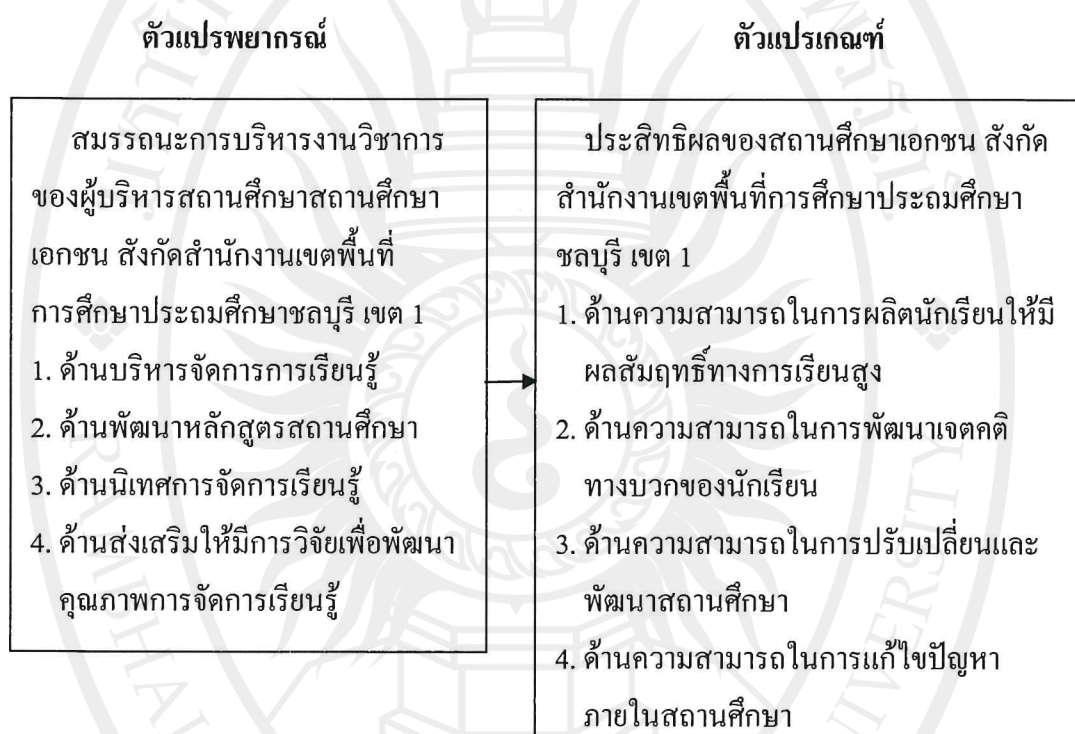
สถานศึกษาเอกชน หมายถึง สถานศึกษาที่เปิดทำการสอน โดยเอกชนเป็นเจ้าของกิจการในการบริหารจัดการ และเปิดสอนตั้งแต่ระดับก่อนอนุบาล จนถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งตั้งอยู่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปสมรรถนะการบริหารงานวิชาการจากแนวคิดของ อารมณ์ ภู่วิทยาพันธุ์ (2552 : 10) เจริญวิษณุ สมพงษ์ธรรม (2553 : 15)

สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร (2554 : 20) สัมมา ารณิธิย์ (2556 : 61) ชูชัย สมितिไกร (2556 : 30) และแนวคิดสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2548 : 19) ส่วนประสิทธิผลของสถานศึกษาตามแนวคิดของวันชัย มีชาติ (2557 : 320-359) จันทราณี สงวนนาม (2553 : 201) วิโรจน์ สารรัตน์ (2555: 169) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2556 : 28) สุภัทร พันธุ์พัฒนกุล (2554 : 118 - 119) และแนวคิดของมอทท์ (Mott. 1972 อ้างถึงใน ภารดี อนันต์นำวิ. 2551 : 204) จากนั้นผู้วิจัยจึงนำแนวคิดดังกล่าวมาสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิด ดังภาพประกอบที่ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมุติฐานในการวิจัย

1. ระดับสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 อยู่ในระดับมาก
2. ระดับประสิทธิผลของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 อยู่ในระดับมาก
3. สมรรถนะการบริหารงานวิชาการมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1
4. สมรรถนะการบริหารงานวิชาการส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1